

RIKSDAGENS
UTRIKESUTSKOTT

Helsingfors
den 12 oktober 1993
Utlåtande nr 3

Till Statsutskottet

Riksdagens biträdande generalsekreterare har genom en skrivelse av den 15 september 1993 i det syfte som framgår av 18 a § 3 mom. arbetsordningen för riksdagen sänt regeringens proposition nr 126 om statsbudgeten för 1994 till utrikesutskottet för kännedom. Utskottet beslöt vid sammanträde den 21 september 1993 avge utlåtande till statsutskottet i fråga om utrikesministeriets förvaltningsområde.

Med anledning av ärendet har utskottet hört utvecklingssamarbetsministern Toimi Kankaanmiemi, biträdande avdelningschefen Anna-Liisa Korhonen och utvecklingssamarbetssekreteraren Johan Schalin vid utrikesministeriet, verksamhetsledaren Folke Sundman vid Servicecentrum för biståndssamarbete, avdelningschefen Helena Korhonen vid Finlands Röda Kors, generalsekreteraren U. B. Lindström vid Finlands UNICEF-förening, avdelningschefen Lauri Haavisto vid Finlands Missionssällskap samt vice ordföranden Mikko Immonen och generalsekreteraren Ritva Grönick vid Finlands kommitté för främjande av säkerhet i Europa.

Efter att ha behandlat ärendet anför utrikesutskottet vördsamt följande.

I budgetpropositionen för 1994 budgeteras 1 860 miljoner mark för utvecklingssamarbete. Beloppet är över 270 miljoner mark mindre än 1993 och över 1 000 miljoner mark mindre än 1992. Jämfört med 1991 års utbetalningar har anslagen för utvecklingssamarbete halverats såväl i markbelopp som i förhållande till bruttonationalprodukten.

Eftersom bruttonationalprodukten utvecklats i negativ riktning uppskattas det dock att anslagen för utvecklingssamarbete kommer att stå på samma nivå som i år, dvs. vid 0,4 % av BNP. I budgetpropositionen konstateras att Finland bara temporärt har frångått FN:s kvantitativa mål för utvecklingssamarbetet och att avsikten är att åter höja anslagen till 0,7 % av BNP när det ekonomiska läget tillåter en höjning.

Trots att anslagen för utvecklingssamarbete

har måst skäras ned till följd av den ekonomiska depressionen och behovet av att balansera den offentliga ekonomin upprepar utskottet den uppfattning som det uttalade i sitt utlåtande nr 1/1992 rd, nämligen att vi även under dessa förhållanden bör gå in för att konsekvent följa våra grundläggande biståndssamarbetspolitiska linjebestämningar. För att utvecklingssamarbete skall kunna bedrivas planmässigt och effektivt är det ytterst viktigt att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete. I det ovan nämnda utlåtandet framhåller utskottet såsom sin uppfattning att det med nivån 0,4 % av BNP är mycket svårt att garantera förutsättningarna och att en ännu lägre nivå sannolikt skulle innebära en avveckling av utvecklingssamarbetsstrukturerna på obestämd tid. Utskottet finner det absolut nödvändigt att anslagen för utvecklingssamarbete också nästa år bibehålls vid minst 0,4 % av BNP.

Det största strukturella problemet med utvecklingssamarbetsbudgeten är enligt utskottet att nedskärningarna nästan uteslutande drabbar det egentliga utvecklingssamarbetet och annan utvecklingshjälp som administreras av utrikesministeriet medan utgifterna under övriga ministeriers huvudtitlar, sammanlagt 423 miljoner mark, bibehålls på 1993 års nivå. Största delen av dessa anslag utgörs av kalkylerade kostnader för flyktingar från utvecklingsländerna, dvs. 371 miljoner mark. Beloppet motsvarar 20 % av samtliga utvecklingssamarbetsanslag som budgeterats för nästa år, medan motsvarande procentandel i de övriga OECD-länderna i genomsnitt är endast 1—2 %. Utskottet påpekar att trots det relativt ringa antalet flyktingar motsvarar de flyktingutgifter som Finland uppgett ca 20 % av de flyktingutgifter som samtliga OECD-länder statistikfört som offentlig utvecklingshjälp.

Utskottet uppmärksammar vidare att det inom statsförvaltningen rått stor oenighet om utgifterna för flyktingar enligt OECD/DAC:s kriterier statistikförs som utvecklingssamarbete

eller inte. Utgifter som enligt OECD:s kriterier skall statistikföras som utgifter för flyktingar uppgår enligt utrikesministeriets anvisningar nästa år bara till ca 0,01 % av BNP, men i budgetpropositionen för 1994 anges ett belopp som motsvarar ca 0,08 % av BNP. Om utrikesministeriet enligt vad det uppger bara rapporterar kostnader som överensstämmer med godkända regler inom OECD/DAC såsom flyktingutgifter som kan hänföras till utvecklingssamarbete kommer utvecklingssamarbetet att ligga klart under 0,4 % av BNP i Finland 1994. Utskottet finner det angeläget att Finland i enlighet med sina internationella förpliktelser följer OECD/DAC:s kriterier vid statistikföringen av flyktingutgifter som offentligt utvecklingssamarbete.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att utvecklingssamarbetsberättelsen för 1992 tar upp det slag av åtgärdsprogram för utvecklingssamarbetet under 1990-talet som utskottet yrkat på i sina utlåtanden nr 1/1991 rd och nr 1/1992 rd. För att utvecklingssamarbetet skall kunna planeras på sikt krävs det dock enligt utskottets

uppfattning att åtgärdsprogrammet kompletteras med en konkret tidsplan för höjning av utvecklingssamarbetsmedlen till den av regeringen målsatta nivån 0,7 % av BNP fram till år 2000.

Utskottet anser det vara beklagligt att också statsunderstöden till medborgar- och missionsorganisationer som främjar utvecklingssamarbetet och internationellt samarbete ser ut att drabbas av betydande besparingar. Utskottet påpekar att också relativt små nedskärningar ofta är till stor nackdel för de medborgarorganisationer som utför frivilligt arbete. Utskottet framhåller att en halvering av anslagen till t.ex. Finlands kommitté för främjande av säkerhet i Europa i praktiken innebär att organisationens hela verksamhet äventyras.

På basis av det ovan sagda anför utrikesutskottet vördsamt

att statsutskottet bör beakta vad som anføres i detta utlåtande då det utarbetar sitt betänkande.

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Paasio, vice ordföranden Donner, medlemmarna Aittoniemi, Haavisto, Jaakonsaari,

Kemppainen, Kuuskoski, Louvo, Renko, Väyrynen och Wahlström samt suppleanten Hämäläinen.
